

Aan de leden van de Vaste commissie voor SZW
van de Tweede Kamer der Staten Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Datum

4 oktober 2013

Contactpersoon

L.K. Buurke

Ons kenmerk

Com/sdbr/rala/ 00147080/2013

Onderwerp

A.o. Hoofdlijnen Participatiewet

Bijlage(n)

Doorkiesnummer

Uw kenmerk

Geachte leden van de Vaste commissie voor SZW,

Op 10 oktober spreekt u met de staatssecretaris van SZW over de Participatiewet naar aanleiding van haar antwoorden op de door u gestelde vragen.

GGZ Nederland wil u hiervoor graag attenderen op de positie van mensen met psychiatrische aandoeningen in de uitvoering van de Participatiewet.

GGZ Nederland en LPGGz vinden het van groot belang dat er ook in de nieuwe Participatiewet ruimte is voor mensen bij wie de inschatting is dat ze weinig arbeidspotentie hebben, maar die wel willen en kunnen werken. Voorwaarde is dat er individueel maatwerk en inzet van ggz- expertise mogelijk blijft binnen de nieuwe wet -regelgeving van de gemeente en van het UWV.

Wij vrezen echter dat door de bezuiniging op de SW-bedrijven, het verminderde re-integratie budget voor gemeenten en UWV en door de beleidsvrijheid die gemeenten krijgen, er geen financiering meer mogelijk is voor de initiatieven vanuit de ggz en dat deze stopgezet moeten worden.

Over wie gaat het?

De gemeenten worden bij de invoering van de Participatiewet verantwoordelijk voor de re-integratie van een grote groep mensen met psychische stoornissen, die voor korte of langere tijd in behandeling zijn bij de ggz. Van de huidige doelgroep van de Wajong hebben 120.000 mensen (63% van het totaal) last van psychische stoornissen (bron: UWV 2009). Naast lichtere psychische stoornissen komt bij ongeveer 25% van de doelgroep ernstige aandoeningen voor, zoals schizofrenie, persoonlijkheidsstoornissen en stemmingsstoornissen (UWV 2008). De SW-bedrijven geven aan dat 30% van hun huidige populatie en 60% van de mensen op de wachtlijst bestaat uit mensen met psychische stoornissen.

Ervaring en wetenschappelijk onderzoek leren dat zeker één derde van de mensen met psychische aandoeningen (ongeveer 75.000 mensen) graag betaald werk wil en kan doen. Dit gaat dan om mensen die volgens de schattingsmethodiek van het UWV in staat zijn om 0-20% (duurzaam arbeidsongeschikt) en 20-60% van het wettelijk minimumloon te verdienen. Om te slagen op de arbeidsmarkt is echter wel een andere aanpak nodig dan die van de reguliere arbeidsintegratie trajecten.

Binnen de behandeling van de ggz (langdurende zorg) en in samenwerking met het UWV worden mensen met psychische aandoeningen begeleid naar betaald werk volgens *evidence based* methodieken, en wordt ondersteuning bij het behouden van werk geboden. Soms zet de ggz expertise in bij toeleiding naar arbeid binnen de groep mensen die vallen onder de Wet werk en bijstand om juist die mensen met de grootste afstand tot de arbeidsmarkt te activeren. Al deze initiatieven leiden tot substantieel minder zorgkosten, minder uitkeringen, minder maatschappelijke overlast, meer zelfvertrouwen en een grotere zelfredzaamheid van de cliënt.

Vragen en antwoorden

Vanuit deze visie hebben wij een aantal aanvullingen op de door de staatssecretaris gegeven antwoorden:

Vraag 50: Hoe vaak worden Wajongers herkeurd?

In het antwoord van de staatssecretaris staat dat er elke 5 jaar herkeuring zal zijn door het UWV. Dit roept de vraag op of mensen met psychische aandoeningen met 0-20% van het wettelijk minimumloon bij het UWV in de tussentijd zelf kunnen aangeven toch naar betaald werk begeleid te willen worden? En of hiervoor dan ook re-integratie middelen beschikbaar zijn?

Kan de staatssecretaris aangeven welke kansen en mogelijkheden voor de “duurzaam arbeidsongeschikten” straks nog aanwezig zijn?

Vraag 68: Hoe wordt gegarandeerd dat alle gemeenten de regeling voor individueel maatwerk voor kwetsbare groepen gelijkelijk zullen toepassen? Wat worden de precieze criteria en voorwaarden voor 'individueel maatwerk'?

De staatssecretaris geeft aan dat gemeenten in een verordening dienen vast te leggen welke re-integratie instrumenten zij willen inzetten.

Het gevaar dreigt dat gemeenten kiezen voor algemene re-integratie instrumenten passend bij de grotere groep mensen met korte afstand tot de arbeidsmarkt. Het “individuele maatwerk”, passend bij mensen met psychische aandoeningen is voor de re-integratie instrumenten vanuit de ggz vanwege de investering minder aantrekkelijk. Terwijl een instrument als jobcoaching op het werk zeer effectief is, mits de werknemer hier wisselend over een langere periode gebruik van kan maken.

Hoe kan de staatssecretaris garanderen dat voor deze kwetsbare groep maatwerk mogelijk is en continuïteit wordt gewaarborgd?

Vraag 79: Is al zicht op de wijze waarop Werkbedrijven gestimuleerd kunnen worden om evenredige aandacht te besteden aan het detacheren van zowel relatief gemakkelijke als de moeilijk bemiddelbare werknemers?

Ook hierbij richt het antwoord van de staatssecretaris zich op de gemeentelijke verordening waarin wordt vastgelegd onder welke voorwaarden iemand recht op re-integratie heeft. Gezien de gemeentelijke beleidsvrijheid biedt dit geen garantie dat zij ook daadwerkelijk zullen kiezen voor de moeilijkst bemiddelbare doelgroep (met hogere kosten).

Hoe borgt de staatssecretaris het recht van deze doelgroep in de Participatiewet en welke mogelijkheid heeft de werkzoekende om in beroep te gaan tegen het besluit van een gemeente?

Vraag 110:

Wanneer is er sprake van arbeidsmatige dagbesteding en wanneer is er sprake van beschut werken in het kader van de Participatiewet?

De staatssecretaris haalt in haar antwoorden de bepalingen vanuit de AWBZ voor arbeidsmatige dagbesteding aan en benoemt dat zij de doelgroep voor beschut werken in de Participatiewet nog moet bepalen.

Bij de overheveling van de middelen van dagbesteding naar de Wmo in 2015 zullen de gemeenten naar nieuwe arrangementen zoeken voor deze vorm van maatschappelijke ondersteuning, waarbij koppeling met beschut werken efficiënt en goedkoper kan zijn. De laatste jaren zijn er vanuit de ggz mooie voorbeelden ontwikkeld van arbeidsmatige dagbesteding in de wijk, gericht op bevordering van maatschappelijke ondersteuning. Vanuit deze op maatwerk gerichte dagbesteding met specialistische begeleiding kunnen mensen doorstromen naar beschut werk of naar betaald werk.

GGZ Nederland en LPGGz pleiten dan ook voor het behoud van maatwerk boven efficiency en voor flexibiliteit in het doorstromen van maatschappelijke ondersteuning vanuit de Wmo naar beschut werk en naar re-integratie vanuit de Participatiewet.

Mocht u nog vragen hebben over het bovenstaande, dan zij wij gaarne bereid deze toe te lichten. U kunt hiervoor contact opnemen met Sjoerd Beumer; tel. (033) 460 8938, email SBeumer@ggz nederland.nl of Lilly Buurke; tel. (033) 460 8941, email LBuurke@ggz nederland.nl, of Margriet Paalvast; telefoon (030) 2363765, email: m.paalvast@platformggz.nl.

Met vriendelijke groet,

drs. J. D.C. (Jacobine) Geel
voorzitter GGZ Nederland

drs. M. (Marjan) ter Avest
directeur Landelijk Platform GGz